

VÄLKOM

När SVT repriserar dokumentärfilmen Darwins mardröm sitter vi som fastnaglade i soffan, med en allt djupare sittställning, knäna uppdragna framför kroppen, liksom värjande. För det här är äkta avklädd hundra procentig realism.

FILMAREN HUBERT SAUPER driver sin tes, målinriktad som en kryssningsrobot. För just det, filmen handlar om vapensmuggling, eller mistanken därom. Men i grund och botten handlar filmen om fisk, ekosystem och effekten av en till synes harmlös inplantering av nilaborre i Victoriasjön i mellersta Afrika. Världens andra största insjö som tills för femtio år sedan sprudlade av artrikedom är nu en jättelik grumlig odlingsanläggning för en fiskart som tas upp i enorma mängder och exporteras med flygplan till Europa. Ett ekosystem i kollaps drar helt följdriktigt människan med sig i fallet. Tanzanias svältande befolkning, aids-epidemin i regionen, ökande militär mobilisering; allt skylls på rovgiriga fiskfabrikörerna – och de längst upp i näringskedjan: européerna, du och jag som tanklöst beställer nilaborre på lunchkrogen.

Filmen har många kvalitéer, men en av de främsta är beskrivningen av hur enkelt vi kan omkullkasta ett marint ekosystem. Våra vatten är känsliga miljöer som påverkas på mycket kort tid av mänskliga dumheter. Vi har sagt det förut, men det förtjänar att upprepas: välj fisk från hållbara bestånd, som fångats i vatten nära dig av en långsiktigt fungerande fiskeindustri.

Och filmen? Den borde visas i alla klassrum och på alla tevekanaler i denna privilegierade del av världen.

Jakob Falckerby,
chefredaktör

BÄST JUST NU:

STORT BLIR SMÅTT

Gamla urtvättade vuxenjeans är perfekta att återvinna till barnbyxor. Det insåg tjejerna bakom Yorrik, en butik, webbshop och varumärke med inriktning på barnkläder. Varje byxa blir unik och finns med olika färgaccenter. yorrik.se

GÅ GRÖNARE

Ejendals i Leksand är ledande producent av skor och handskar för yrkesfolk. Nytt från dem är en sko som har miljöcertifierats i alla led och förädrats med EU-blomman. Den första miljömärka arbetskon på den svenska marknaden enligt företaget. I serien som heter Green Line finns även en sandal. Båda modellerna är helt fria från metall. ejendals.se

BALSAMERA

En skvätt riktigt bra balsamvinäger kan förändra en hel måltid. Den utmanar smaklöskarna med sin blandning av sött och syrligt. Saltå Kvarns bidrag till balsamico-kulturen är tre till antalet, varav en Gran Riserva som lagrats på träfat i fem år. Men ta det lugnt med dropparna. För balsamvinäger gälljer "mindre smakar mer". saltakvarn.se

20 Veggokocken Erik Måneld lagar en härlig buffé med många smaker.

Photo: KRISTIAN STRAND

